

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/15/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713214367
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8713214367.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Petra Šama a JUDr. Milana Šebeňa, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 22.9.2014 č. k. 12C/199/2013-47, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Poprad rozsudkom č. k. 12C/199/2013-47 návrh žalobcu zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobca sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy titulom nesprávneho úradného postupu exekučného súdu - Okresného súdu Kežmarok, ktorý nerozhodol o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného súdu č. 233/1995 Z.z. mal súd rozhodnúť o udelení poverenia súdnemu exekútorovi v 15-dňovej lehote. Nedodržaním lehoty na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi mala žalobcovi vzniknúť majetková škoda 3.830,81 eur a nemajetková ujma 766,17 eur. Nároky žalobcu sa týkali dvoch exekučných konaní Okresného súdu Kežmarok proti povinnej Z. Z. a Z. C.. Podkladom na vedenie exekúcie boli rozhodcovské rozsudky. Nevydanie rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov sa hodnotí ako nesprávny úradný postup, pričom nečinnosť súdu nie je ničím ospravedlniteľná. Materiálna škoda predstavuje istinu, ktorá už nemôže byť viac priznaná právoplatným rozhodnutím súdu založeného zo zmluvného vzťahu účastníkov (zmluvou o úvere). Nemajetková ujma je uplatnená z dôvodu, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nemajetková ujma vyjadruje 20 % z pôvodnej istiny z exekučného konania.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Ešte pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na prerokovanie nároku na náhradu škody bola žalobcom podaná žaloba na súd. Takáto žaloba je podaná predčasne v rozpore s § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť pri predbežnom prerokovaní podaných žiadostí a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody na príslušnom orgáne. Štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Samotné nerozhodnutie o zmene súdneho exekútora v zákonnej lehote ešte neznamená dôvodnosť nároku žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Ak pôvodný súdny exekútor mal vykonávať exekúciu

do doby rozhodnutia o jeho zmene, nemohla žalobcovi vzniknúť žiadna škoda. U žalobcu z tvrdených prietahov a nesprávneho úradného postupu nemohlo dôjsť k žiadnej materiálnej škode. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, 15-dňová lehota na vydanie poverenia sa nevzťahuje na prípady, ak súd nepoverí súdneho exekútora vydaním exekúcie. Preto nie je možné konštatovať ani prietahy v súdnom konaní.

Keď žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, musí preukázať výšku škody. Nepostačuje len poukazovať na paušálne výdavky v súvislosti so správou pohľadávky. Žalobca nepreukázal, že nevydaním rozhodnutia v zákonnej lehote mu vznikla nemajetková ujma a túto je možné odčiniť len poskytnutím peňažnej náhrady. Žiada preto nárok žalobcu ako nedôvodný zamietnuť.

Z doložených exekučných spisov súd zistil, že Okresný súd Kežmarok vo veci sp. zn. 2Er/1200/2011 viedol exekúciu proti povinnej Z. C.. Tu žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia bola právoplatne zamietnutá. Obdobne vo veci sp. zn. 2Er/827/2010 bola vedená exekúcia proti povinnej Miriam Z., kde bola zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia a následne exekúcia zastavená uznesením zo dňa 7.5.2012.

Žalobca v konaní doložil Znalecký posudok č. 1/2014 Ekonomickej univerzity v Bratislave, v ktorom mala byť vyčíslená náhrada škody v súvislosti s tvrdenou nečinnosťou a prietahmi v súdnom konaní.

Súd nárok žalobcu posudzoval podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z., kde exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vedenie exekúcie, tento návrh predloží spolu s exekučným titulom súdu a požiada o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom podľa § 44 Exekučného poriadku, súd po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Podľa tvrdenia žalobcu, súd porušil jeho práva, ak nerozhodol o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi v zákonnej 15-dňovej lehote od doručenia návrhu na vydanie poverenia. Žalobca v tejto súvislosti vychádza zo zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pričom podľa § 9 ods. 1 zákona, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, pričom za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinností orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Keď samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 2 citovaného zákona).

Súd vo veci konštatuje, že pri uplatnenom nároku na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu v prvom rade je potrebné zistiť, aké sú výsledky vybavenia sťažnosti na prietahy v súdnom konaní. Žalobca ale musí preukázať predpoklady vzniku náhrady škody, a to existenciu nezákonného rozhodnutia či postupu a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. V konaní nebolo preukázané, že boli prerokované nejaké sťažnosti na prietahy v súdnom konaní, či bolo vedené disciplinárne konanie proti sudcovi. Nie je o tom vydané rozhodnutie ani predsedom súdu či Ústavným súdom SR. Súd v tejto veci poukazuje na to, že v exekučných konaniach, pokiaľ sa týkajú spotrebiteľov, tak exekučné súdy v súlade so zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní sú oprávnené skúmať rozhodcovský rozsudok, či nezaväzuje účastníka na plnenie, ktoré je právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Preto okresný súd zamietol návrh exekútora na vydanie poverenia, keď zistil takéto nedostatky v titule na vedenie exekúcie.

Súd v tejto veci poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 476/2012, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní je následkom porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Či došlo k porušeniu garantovaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov rozhoduje Ústavný súd. Ak sa pred Ústavným súdom nevedlo konanie na porušenie práva žalobcu vo vzťahu k prerokovanej veci, nie sú splnené predpoklady žalobcu na uplatnenie nároku na náhradu škody či nemajetkovej ujmy.

Súd ďalej poukazuje na to, že nedodržanie 15-dňovej lehoty pri nevydaní poverenia súdному exekútorovi nepatria v prípadoch, ak poverenie nie je vydané podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z..

Žalobca nepreukázal výšku škody, kde žalobca len konštatuje hypotetický nárok na náhradu škody v dôsledku straty tzv. legitímnych očakávaní členov spoločnosti, že nastane v zákonom stanovenom čase predpokladaný stav, resp. že došlo k strate dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci. Takéto tvrdenia nie sú doložené žiadnymi dôkazmi, nemožno takémuto nároku vyhovieť.

Keď žalobca nepreukázal ani výšku majetkovej škody či nemajetkovej ujmy, pričom žiada len paušálnu náhradu majetkovej škody vo výške 20 % nevyožnenej istiny, tak takéto nároky žalobcu nedoložené listinnými dôkazmi, nemôžu byť podkladom na vydanie rozhodnutia. Preto súd nárok žalobcu zamietol.

Čo sa týka znaleckého posudku, tak znalecký posudok sa netýka doby, ktorá je špecifikovaná v žalobe, preto pri tvrdení nečinnosti nemožno vychádzať z údajov uvedených v znaleckom posudku. Navyiac, žalobca nepreukázal samotný nesprávny úradný postup. Keď žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup a nepreukázal ani škodu, preto súd nárok ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Súd rozhodol v merite veci na základe inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnych skutočností a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd nevysvetlil prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Zákonodarca vymedzil legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyiac, štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžka konania je ovplyvňovaná mimosúdnyimi faktormi, napr. nárastom ekonomickej trestnej činnosti či rozsahom nevybavenej súdnej agendy. Dohovor však zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavke čl. 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote.

Žalobca vytýka súdu prvého stupňa, že vykonal dôkaz a neoboznámil sa s obsahom Znaleckého posudku č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Súd neprerušil konanie, aj keď dostal informáciu o tom, že žalobca podal ústavnú sťažnosť na Ústavný súd SR. Žaloba žiada zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na spätné prejednanie.

Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobca uplatňuje právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku toho, že v exekučných veciach vedených na Okresnom súde Kežmarok exekučný súd nevydal poverenia súdnemu exekútorovi v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote, ako to vyplýva z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Exekučný poriadok dáva z úradnej moci súdom povinnosť skúmať žiadosť o udelenie poverenia a limituje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pri bezchybnom návrhu. V exekučných veciach konania skončili zamietnutím návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi a exekučné konania boli zastavené. Ak exekučné súdy sú oprávnené z úradnej moci preskúmať žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tak lehota 15 dní platí len v prípadoch vyhovieť návrhu a poverenia súdneho exekútora vykonať exekúcie. Ak súd nevyhoví žiadosti o udelenie poverenia, tak Exekučný poriadok neuvádza žiadnu lehotu na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Žalobca ako oprávnený viedol exekúciu na základe rozhodcovských rozsudkov v spotrebiteľských zmluvách, pričom rozhodcovské doložky boli hodnotené ako neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. a boli tak neplatné. Potom vo veci rozhodoval neprávomocný orgán - rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy. Neplatné dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedlo vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorá je mu poskytovaná § 52 a násl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernicou Rady EÚ č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi. Keď 15-dňová lehota nie je stanovená v prípadoch, keď súd zistí rozpor v žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom. Nedodržanie 15-dňovej lehote na vydanie rozhodnutia o nevydaní poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie nie je porušením práva oprávneného, a v prípadoch neudelenia poverenia na vykonanie exekúcie, nie je zákonom - Exekučným poriadkom č. 233/1995 Z.z. stanovená lehota. Žalobca sa síce domnieva, že v takýchto prípadoch by mala platiť 15-dňová lehota na vydanie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi. Ak takáto lehota v prípadoch zamietnutia žiadosti na udelenie poverenia z Exekučného poriadku nevyplýva, nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva žalobcu na vydanie rozhodnutia - urobenia úkonu v zákonom stanovenej lehote. Nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514, štát totiž zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Táto podmienka nároku na náhradu škody nie je osvedčená žalobcom, potom sa nedá konštatovať nesprávny úradný postup a rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ nárok žalobcu zamietol.

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ak je takýto nesprávny úradný postup preukázaný. Ak neexistuje v Exekučnom poriadku lehota na vydanie rozhodnutia o neudelení poverenia súdnemu exekútorovi, nemôže sa žalobca domáhať náhrady škody za nedodržanie neexistujúcej lehote, ak nedošlo k porušeniu práva právnej povinnosti súdom.

Nesprávny úradný postup nemôže byť v konaní preukazovaný všeobecným súdom, pričom na určenie nesprávneho úradného postupu musí byť príslušné rozhodnutie Ústavného súdu, resp. disciplinárne rozhodnutie predsedu okresného súdu v prípade priesahu v súdnom konaní. Keď nie je Ústavným súdom konštatované porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočného priesahu, potom neexistuje ani zákonný predpoklad na prejednanie žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z..

Ak kompetentný orgán nezistil nesprávny úradný postup, nie je možné vyvodiť zodpovednosť z nesprávneho úradného postupu aj vo forme náhrady škody. Naviac, žalobca v konaní uplatnil právo na

náhradu škody, ktorá predstavuje istinu, ktorá už nemôže byť viac priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu v občianskom konaní, resp. nemajetková ujma je vyjadrená ako 20 % z uplatnenej istiny s príslušenstvom. Podľa okresného súdu nestačí samotné tvrdenie žalobcu, že mu vznikla škoda v rozsahu nemožnosti opätovne získať nárok na istinu priznanú rozhodcovskými rozsudkami, kde ani doložený znalecký posudok nepreukázal konkrétnu výšku majetkovej škody u žalobcu v jednotlivých uplatnených nárokoch na náhradu škody v tej-ktorej súdnej žalobe, ako aj v tomto prípade. Žalobca nepreukázal, že v dôsledku pochybenia žalovanej a nesprávneho úradného postupu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, k ohrozeniu podnikateľských aktivít žalobcu, straty dôvery v súdnictvo, pričom ide o len o hypotetické úvahy žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu. Nebolo preukázané, že žalobca robil ďalšie úkony, ktorými by zvrátil nepriznanie nároku z rozhodcovského rozsudku a pokračoval vo vymáhaní pohľadávky v súdnom konaní. Ak si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, tak sám žalobca si zapríčinil neúspech v exekučných konaniach, keď viedol exekúciu na základe nevykonateľného titulu, a to rozhodcovského rozsudku vydaného rozhodcovským súdom bez platnej rozhodcovskej doložky. Uplatnená náhrada škody vyjadruje len paušálne náklady. Škoda je tvrdená len hypoteticky, pričom nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom, zatiaľ neosvedčeným, a vznikom konkrétnej škody.

Z hľadiska morálnych aspektov z porušenia práva žalobcu, sám žalobca vymáha pohľadávky, ktoré sú pochybné. Preto nárok na náhradu nemateriálnej ujmy v peniazoch je pochybný. Odvolací súd preto potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne v celom rozsahu.

Žalobca poukazuje na retroaktivitu pri použití § 9 ods. 2 zákona č. 514. Odvolací súd konštatuje, že ide o nepriamu retroaktivitu, pretože v ods. 1 je vymedzený nesprávny úradný postup a ods. 2, účinný od 1.1.2013, len bližšie definuje posudzovanie nesprávneho úradného postupu súdom, ktorého dôsledkom sú sťažnosti na prieťahy, prípadne na disciplinárne konanie, ktoré konštatoval Ústavný súd. Keďže neexistuje žiadne rozhodnutie týkajúce sa sťažnosti na prieťahy v sporových veciach, ktoré sú predmetom nároku žalobcu, nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup, ktorý je podmienkou na uplatnenie nároku na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514 len bližšie rieši otázku posúdenia nesprávneho úradného postupu, ale definovanie nesprávneho úradného postupu je stále uvedené v § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného aj pred 1.1.2013. Aj táto námietka žalobcu nie je dôvodná. Preto odvolací súd nevidí dôvod na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania, nakoľko o nich bolo rozhodnuté správne. Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., úspešný účastník konania má právo na náhradu trov konania proti neúspešnému účastníkovi. Keďže žalobca nebol úspešný v konaní, je povinný nahradiť žalovanej trovy konania. Žalovaná ako úspešná účastníčka si náhradu trov konania nežiadala, preto úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov prvostupňového konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná si náhradu trov konania nežiadala, preto úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Ak žalobca vytýka súdu prvého stupňa, že neprerušil konanie pre polozenie prejudiciálnej otázky a vedie sa konanie o sťažnosti na Ústavnom súde, tak v spise sa nenachádza žiaden návrh na prerušenie konania, resp. upozornenie na podanie ústavnej sťažnosti Ústavnému súdu. Preto okresný súd nemohol o takomto nároku žalobcu rozhodovať. Preto ani odvolací súd nevidí dôvod na prerušenie konania.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.